

Лабораторна робота №3

Тема: «Команди умовного та безумовного переходу. Цикли»

Мета роботи: навчитися використовуючи команди умовного та безумовного переходу, а також навчитися будувати циклічні структури.

Хід роботи

Завдання на 3 бали

Приклад 1

Написати програму складання двох чисел зі знаком з перевіркою переповнення. У разі переповнення буде вивести повідомлення про помилку.

Рішення

1. Відкомпілювати та відлагодити приклади представлені у роботі. Пояснити їх роботу, стани регістрів та принципи роботи команд.

```
use16; Генерувати 16-бітний код
org 100h; Програма починається з адреси 100h
    mov al, [x]; AL = x
    add al, [y]; AL = x + y
    jo error; Перехід, якщо переповнення
        mov ah, 09h; \
        mov dx, ok_msg; > Виведення рядка 'OK'
        int 21h; /
    exit:
        mov ah, 09h; \
        mov dx, pak; > Виведення рядка 'Press any key ...'
        int 21h; /
        mov ah, 08h; \
        int 21h; / Введення символу
        mov ax, 4C00h; \
        int 21h; / Завершення програми
    error:
        mov ah, 09h; \
        mov dx, err_msg; >повідомлення про помилку
        int 21h; /
        jmp exit; Перехід на мітку exit
; -----
x db -89
y db -55
err_msg db 'Error: overflow detected.', 13,10, '$'
ok_msg db 'OK', 13,10, '$'
pak db 'any', 13,10, '$'
```

```
C:\>td first_project.com
Turbo Debugger Version 5.0 Copyright (c) 1988,96 Borland International
Error: overflow detected.
any
```

Робота програми

Приклад 2

Створити програму, яка виводить меню і пропонує користувачеві зробити вибір. Для введення символу використовувати функцію DOS 01h (при введенні символ відображається на екрані).

Рішення

```
use16; Генерувати 16-бітний код
org 100h; Програма починається з адреси 100h
jmp start; Безумовний перехід на мітку start
; -----
    menu db '1 - Print hello', 13,10
          db '2 - Print go away', 13,10
          db '0 - Exit', 13,10, '$'
    select db 13,10, 'Select> $'
    hello db 13,10, 'Hello!', 13,10,13,10, '$'
    go_away db 13,10, 'Go away!', 13,10,13,10, '$'
; -----
start:
    mov ah, 09h; \
    mov dx, menu; > Виведення меню
    int 21h; /
select_loop:
    mov ah, 09h; \
    mov dx, select; > Виведення рядка 'Select>'
    int 21h; /

    mov ah, 01h; Функція DOS 01h - введення символу
    int 21h; Введений символ поміщається в AL

    cmp al, '1'; Порівняння введенного символу з '1'
    je c1; Перехід, якщо дорівнює
    cmp al, '2'; Порівняння введенного символу з '2'
    je c2; Перехід, якщо дорівнює
    cmp al, '0'; Порівняння введенного символу з "0"
    je exit; Перехід, якщо дорівнює
    jmp select_loop; Безумовний перехід
c1:
    mov ah, 09h; \
```

```

    mov dx, hello; > Виведення рядка 'Hello'
    int 21h; /
    jmp start; Безумовний перехід
c2:
    mov ah, 09h; \
    mov dx, go_away; > Виведення рядка 'Go away'
    int 21h; /
    jmp start; Безумовний перехід
exit:
    mov ax, 4C00h; \
    int 21h; / Завершення програми

```

```

DOSBox 0.74, Cpu speed: max 100% cycles, Frameskip 0, Program: TD
Drive C is mounted as local directory c:\asm\first17121\
Z:\>c:
C:\>td first_project.com
Turbo Debugger Version 5.0 Copyright (c) 1988,96 Borland International
1 - Print hello
2 - Print go away
0 - Exit

Select> 1
Hello!

1 - Print hello
2 - Print go away
0 - Exit

Select> 2
Go away!

1 - Print hello
2 - Print go away
0 - Exit

Select> 0

```

Робота програми

Приклад 3

Написати програму для порівняння двох змінних зі знаком а і b. Залежно від результатів порівняння вивести «a < b», «a > b» або «a = b».

Рішення

```

use16
org 100h
jmp start
;-----
    a db -55
    b db -23
    bolshe db 'a>b$'
    menshe db 'a<b$'
    ravno db 'a=b$'
;-----
start:

```

```
    mov ah,[a]
    mov al,[b]
    cmp ah,al
    jg a_bolshe_b
    jl a_menshe_b
    jz a_ravno_b
a_bolshe_b:
    mov ah,09
    mov dx,bolshe
    int 21h
    jmp exit
a_menshe_b:
    mov ah,09
    mov dx,menshe
    int 21h
    jmp exit
a_ravno_b:
    mov ah,09
    mov dx,ravno
    int 21h
exit:
    mov ah,08h
    int 21h
    mov ax,4c00h
    int 21h
```

```
C:\>td first_project.com
Turbo Debugger Version 5.0 Copyright (c) 1988,96 Borland International
a<b_
```

```
C:\>td first_project.com
Turbo Debugger Version 5.0 Copyright (c) 1988,96 Borland International
a>b
```

```
C:\>td first_project.com
Turbo Debugger Version 5.0 Copyright (c) 1988,96 Borland International
a=b_
```

Робота програми

Приклад 4

Вивести всі букви англійського алфавіту.

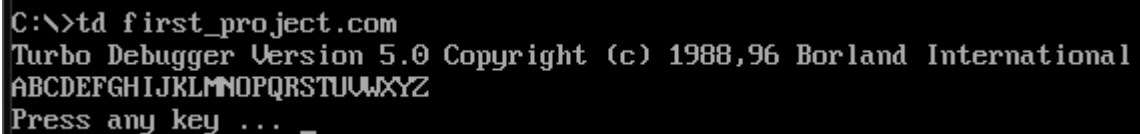
Рішення

ASCII-коди цих символів розташовані послідовно, тому можна виводити їх в циклі. Для виведення символу на екран використаємо функцію DOS 02h (виведений байт повинен знаходитися в регістрі DL).

```

usel6; Генерувати 16-бітний код
org 100h; Програма починається з адреси 100h
    mov ah, 02h; Для виклику функції DOS 02h - виведення
символу
    mov dl, 'A'; Перший виведений символ
    mov cx, 26; Лічильник повторень циклу
metka:
    int 21h; Звернення до функції DOS
    inc dl; Наступний символ
    loop metka; Команда циклу
    mov ah, 09h; Функція DOS 09h - виведення рядка
    mov dx, press; В DX адреса рядка
    int 21h; Звернення до функції DOS
    mov ah, 08h; Функція DOS 08h - введення символу без
луни
    int 21h; Звернення до функції DOS
    mov ax, 4C00h; \
    int 21h; / Завершення програми
; -----
-
press:
    db 13,10, 'Press any key ... $'

```


Робота програми

```

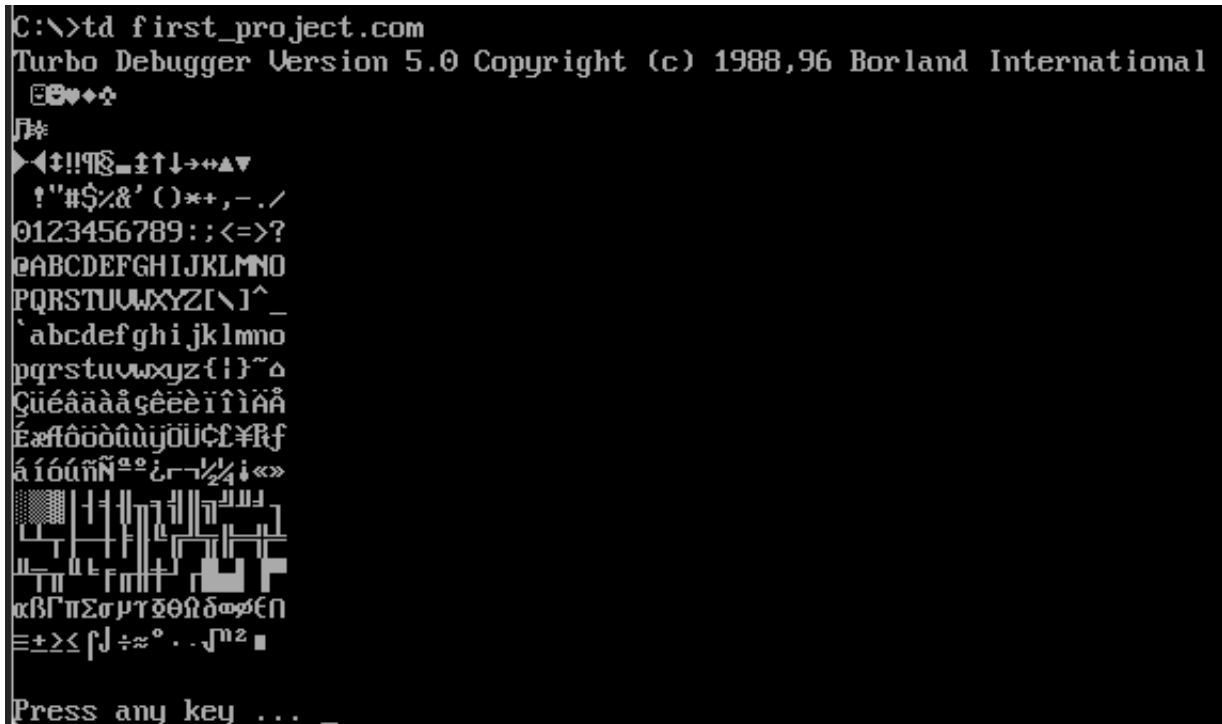
usel6; Генерувати 16-бітний код
org 100h; Програма починається з адреси 100h
    mov ah, 02h; Для виклику функції DOS 02h - виведення
символу
    sub dl, dl; Перший виведений символ
    mov cx, 16; Лічильник зовнішнього циклу (по рядках)
lp1:
    mov bx, cx; Зберігаємо лічильник в BX
    mov cx, 16; Лічильник внутрішнього циклу (по
стовпцях)
lp2:
    int 21h; Звернення до функції DOS
    inc dl; Наступний символ
    loop lp2; Команда внутрішнього циклу

```

```

mov dh, dl; Зберігаємо значення DL в DH
mov dl, 13; \
int 21h; \
mov dl, 10; / Перехід на наступний рядок
int 21h; /
mov dl, dh; Відновлюємо значення DL
mov cx, bx; Відновлюємо значення лічильника
loop lp1; Команда зовнішнього циклу
mov ah, 09h; Функція DOS 09h - висновок рядка
mov dx, press; В DX адреса рядка
int 21h; Звернення до функції DOS
mov ah, 08h; Функція DOS 08h - введення символу без
луни
int 21h; Звернення до функції DOS
mov ax, 4C00h; \
int 21h; / Завершення програми
; -----
press db 13,10, 'Press any key ... $'

```


Робота програми

Завдання на 4 бали

1. Виконати завдання на 3 бали.
2. Виконати завдання згідно свого варіанту із таблиці 3.1

6,12,18,24	Створити міні калькулятор на 4 основні дії.
------------	---

```
use16
org 100h

jmp start
; -----
first_menu db 13,10,'a=', '$'
second_menu db 13,10,'b=', '$'
; -----
menu db 13,10,'+ - Add numbers', 13,10
      db '- - Subtract numbers', 13,10
      db '* - Multiply numbers', 13,10
      db '/ - Divide the numbers', 13,10
      db '0 - Exit', 13,10, '$'
select db 13,10, 'Select> $'
result db 13,10, 'Result= $'
err_div0 db 13,10,'Error: division by zero!$'
; -----
a db ?
b db ?
res dw ?
buffer db 6 dup(?)
; -----
start:
    mov ah, 09h
    mov dx, first_menu
    int 21h

    mov ah, 01h
    int 21h
    sub al, '0'
    mov [a], al

    mov ah, 09h
    mov dx, second_menu
    int 21h

    mov ah, 01h
    int 21h
    sub al, '0'
    mov [b], al

show_menu:
```

```
mov ah, 09h
mov dx, menu
int 21h
```

```
select_loop:
    mov ah, 09h
    mov dx, select
    int 21h

    mov ah, 01h
    int 21h

    cmp al, '+'
    je c1
    cmp al, '-'
    je c2
    cmp al, '*'
    je c3
    cmp al, '/'
    je c4
    cmp al, '0'
    je exit
    jmp select_loop
```

; додавання

```
c1:
    mov al, [a]
    add al, [b]
    movzx ax, al
    mov [res], ax

    mov ah, 09h
    mov dx, result
    int 21h

    mov ax, [res]
    mov bx, 10
    mov si, 0
```

```
c1_conv:
    xor dx, dx
    div bx
```



```
add dl, '0'
mov [buffer+si], dl
inc si
test ax, ax
jnz c1_conv
```

```
c1_print:
dec si
mov dl, [buffer+si]
mov ah, 02h
int 21h
test si, si
jnz c1_print
jmp start
```

; віднімання

```
c2:
mov al, [a]
sub al, [b]
mov [res], ax
mov ah, 09h
mov dx, result
int 21h
mov ax, [res]
add al, '0'
mov dl, al
mov ah, 02h
int 21h
jmp start
```

; множення

```
c3:
mov al, [a]
mov bl, [b]
mul bl
mov [res], ax

mov ah, 09h
mov dx, result
int 21h

mov ax, [res]
```

```
mov bx, 10
mov si, 0
```

c3_conv:

```
xor dx, dx
div bx
add dl, '0'
mov [buffer+si], dl
inc si
test ax, ax
jnz c3_conv
```

c3_print:

```
dec si
mov dl, [buffer+si]
mov ah, 02h
int 21h
test si, si
jnz c3_print
jmp start
```

; ділення

c4:

```
mov al, [b]
cmp al, 0
je div_error

mov al, [a]
mov bl, [b]
xor ah, ah
div bl
mov [res], ax
mov ah, 09h
mov dx, result
int 21h
mov ax, [res]
add al, '0'
mov dl, al
mov ah, 02h
int 21h
jmp start
```

div_error:

```
    mov ah, 09h
    mov dx, err_div0
    int 21h
    jmp start
```

exit:

```
    mov ax, 4C00h
    int 21h
```

```
DOSBox 0.74, Cpu speed: max 100% cycles, Frameskip 0, Program: TD
C:\>td first_project.com
Turbo Debugger Version 5.0 Copyright (c) 1988,96 Borland International

a=8
b=9
+ - Add numbers
- - Subtract numbers
* - Multiply numbers
/ - Divide the numbers
0 - Exit

Select> +
Result= 17
a=4
b=1
+ - Add numbers
- - Subtract numbers
* - Multiply numbers
/ - Divide the numbers
0 - Exit

Select> -
Result= 3

a=6
b=7
+ - Add numbers
- - Subtract numbers
* - Multiply numbers
/ - Divide the numbers
0 - Exit

Select> *
Result= 42
a=9
b=3
+ - Add numbers
- - Subtract numbers
* - Multiply numbers
/ - Divide the numbers
0 - Exit

Select> /
Error: division by zero!
a=6
b=0
+ - Add numbers
- - Subtract numbers
* - Multiply numbers
/ - Divide the numbers
0 - Exit

Select> *
Result= 0
```

Робота програми

Завдання на 5 балів

1. Виконати завдання на 3 та на 4 бали.
2. Виконати завдання згідно свого варіанту із таблиці 3.2

6,12,18,24	Перемножити кожен елемент масиву на мінімальний елемент масиву
------------	--

```
use16
```

```
org 100h
```

```
jmp start
```

```
; -----
```

```
arr db 5, 12, 3, 7, 9, 2, 8
```

```
min db ?
```

```
; -----
```

```
start:
```

```
    mov si, 0
```

```
    mov al, [arr+si]
```

```
    mov [min], al
```

```
find_min:
```

```
    inc si
```

```
    cmp si, 7
```

```
    je found_min
```

```
    mov bl, [arr+si]
```

```
    cmp bl, [min]
```

```
    jge find_min
```

```
    mov [min], bl
```

```
    jmp find_min
```

```
found_min:
```

```
    mov si, 0
```

```
mul_loop:
```

```
    cmp si, 7
```

```
    je exit
```

```
    cbw
```

```
    mov al, [arr+si]
```

```
    mov bl, [min]
```

```
    cbw
```

```
    imul bl
```

```
    mov [arr+si], al
```

```
    inc si
```

```
    jmp mul_loop
```

```
exit:
```

```
    mov ax, 4C00h
```

```
    int 21h
```

DOSBox 0.74, Cpu speed: max 100% cycles, Frameskip 0, Program: TD

File Edit View Run Breakpoints Data Options Window Help

[CPU 80486] 1=

cs:0100 EB08	jmp	010A ↓	ax 0000	c=0
cs:0102 050C03	add	ax,030C	bx 0000	z=0
cs:0105 07	pop	es	cx 0000	s=0
cs:0106 0902	or	[bp+si],ax	dx 0000	o=0
cs:0108 0800	or	[bx+si],al	si 0000	p=0
cs:010A BE0000	mov	si,0000	di 0000	a=0
cs:010D 8A840201	mov	al,[si+0102]	bp 0000	i=1
cs:0111 A20901	mov	[0109],al	sp FFFE	d=0
cs:0114 46	inc	si	ds 0AB7	
cs:0115 83FE06	cmp	si,0006	es 0AB7	
cs:0118 7410	je	012A	ss 0AB7	
cs:011A 8A9C0201	mov	bl,[si+0102]	cs 0AB7	
cs:011E 3A1E0901	cmp	bl,[0109]	ip 0100	

ds:0102 05 0C 03 07 09 02 08	00 00 00 00	
ds:010A BE 00 00 8A 84 02 01	A2 00 00 00	
ds:0112 09 01 46 83 FE 06 74 10	00 00 00 00	
ds:011A 8A 9C 02 01 3A 1E 09 01	00 00 00 00	

ss:0000 20CD
ss:FFFE 0000

DOSBox 0.74, Cpu speed: max 100% cycles, Frameskip 0, Program: TD

File Edit View Run Breakpoints Data Options Window Help

[CPU 80486] 1=

0AB7:0100 EB08	jmp	010A	ax 0959	c=0
0AB7:0102 0A18	or	bl,[bx+si]	bx 0FAB	z=0
0AB7:0104 06	push	es	cx F000	s=0
0AB7:0105 0E	push	cs	dx 3046	o=0
0AB7:0106 1204	adc	al,[si]	si 0098	p=0
0AB7:0108 1002	adc	[bp+si],al	di E98F	a=0
0AB7:010A BE0000	mov	si,0000	bp 0314	i=0
0AB7:010D 8A840201	mov	al,[si+0102]	sp 031A	d=0
0AB7:0111 A20901	mov	[0109],al	ds F000	
0AB7:0114 46	inc	si	es 3002	
0AB7:0115 83FE07	cmp	si,0007	ss 0959	
0AB7:0118 7410	je	012A	cs 0000	
0AB7:011A 8A9C0201	mov	bl,[si+0102]	ip 0000	

0AB7:0102 0A 18 06 0E 12 04 10	02 00 00 00	
0AB7:010A BE 00 00 8A 84 02 01	A2 00 00 00	
0AB7:0112 09 01 46 83 FE 07 74 10	00 00 00 00	
0AB7:011A 8A 9C 02 01 3A 1E 09 01	00 00 00 00	

0AB7:0000 20CD
0AB7:FFFE 0000

Робота програми